

Skeletocutis chrysellae

Grantickeporing

Storsvampar, Basidiesvampar

Klass: Agaricomycetes, **Ordning:** Polyporales, **Familj:** Incrustoporiaceae, **Släkte:** Skeletocutis, **Art:** *Skeletocutis chrysellae* - grantickeporing Niemelä **Synonymer:**

Kännetecken

Grantickeporing bildar ett- till fleråriga resupinata fruktkroppar, som har kantiga, ganska små porer, 4–6 per mm, och mycket smala böjda sporer, 3–4 x 0,7–0,9 µm. Hyferna är av tre olika typer, de har söljor och är kristallbelagda. Porlagret är ljult gult eller gräddfärgat med gula och bruna fläckar.

Utbredning och status

Färre än 10 lokaler är kända av grantickeporingen i Sverige, i Härjedalen, Ångermanland och i Lule Lappmark samt sydligast i Hälsingland. Den har en boreal, kontinental utbredning och är också funnen i Finland, Ryssland och norra Amerika. Den beskrevs så sent som 1998 och dess utbredning är ofullständigt känd, men den är uppenbarligen mycket sällsynt i Fennoskandien och den är även rödlistad i Finland.

Ekologi

Grantickeporingen är nedbrytare och ger vitröta. Den växer på murken ved och döda fruktkroppar av granticka *Phellinus chrysoloma* och gränsticka *Phellinus nigrolimitatus*. Den förekommer i naturskogslignade granskogar, gärna i fuktiga miljöer vid källbäckar och liknande. Svampen har endast små förekomster.

Hot

Avverkning av naturskogsslika miljöer och av grova granar där grantickeporing förekommer är ett direkt hot mot artens fortlevnad. Alla skogliga åtgärder som innebär att lågor och döda eller skadade träd tas bort missgynnar arten. På sikt är minskad tillgång till lämpligt substrat och krympande areal naturskog ett hot, framförallt råder brist på grov ved som lågor i sena nedbrytningsstadier. Ytterligare fragmentering av skogslandskapet minskar artens möjligheter till spridning.

Åtgärder

Gamla granskogar som hyser arten undantas helt från skogsbruk. Arten gynnas av om fler barrskogar avsätts till fri utveckling. Befintliga vindfallen, döende träd, torrakor och lågor lämnas intakta. Ett långsiktigt tillförsäkrande om framtida tillgång till ved är en förutsättning för artens fortlevnad i området. Eventuellt kan man bidra till att grova lågor nyskapas genom att fälla eller skada träd och låta dem ligga. Markägare, brukare och myndigheter uppmärksammas på att arten är hotad. Arten kan vara förbisedd och bör eftersökas i andra områden med lämpliga miljöer.

Övrigt

Utländska namn – FI: Lamokäpä.

Litteratur

- Lindgren, M. 2001. Polypore (Basidiomycetes) species richness and community structure in natural boreal forests of NW Russian Karelia and adjacent areas in Finland. *Acta Bot. Fennica* 170: 1–41.
- Niemelä, T. 1998. The *Skeletocutis* subincarnata complex (Basidiomycetes), a revision. *Acta Botanica Fennica*, No. 161. Vammala 1998.
- Niemelä, T., Kinnunen, J., Lindgren, M., Manninen, O., Miettinen, O., Penttilä, R. & Turunen, O. 2001. Novelties and records of poroid Basidiomycetes in Finland and adjacent Russia. *Karstenia* 41: 1–21. Siitonen, J., Penttilä, R. & Kotiranta, H. 2001. Coarse woody debris, polyporous fungi and saproxylic insects in old-growth spruce forest in Vodlozero National Park, Russian Karelia. *Ecol. Bulletins* 49: 231–242.

Författare

Anders Bohlin, Karin Bohlin & Klas Jaederfeldt 2001.